

Kulturaj Kajeroj

DUMONATA INFORMADA KAJ KULTURA REVUO

Direktoro : P. BABIN, prezidanto de la Kulturdomo de Franclandaj Esperantistoj, 44 - NANTES, Francujo

JARABONO :

Simpla : 25 fkoj
Bonfara : 30 fkoj

P. BABIN
13, boulevard de la Chauvinière
44 - Nantes
P.Ĉ.K Nantes : 2.813.61

(Vidu la liston de niaj perantoj sur paĝo 4)

MAJO-JUNIO-JULIO-AŬGUSTO

1976 3-4

KULTURAJ KAJEROJ

1976 MAJO-JUNIO-JULIO-AŬGUSTO

Dumonata informada kaj kultura revuo

REDAKCIA KOMITATO :

Sekretario :

Jean-Paul Guillot, 21, rue des Aubépines
86 - Poitiers

Komitatanoj :

Pierre Babin
Pierre Chevalier
Simone Guillot

La represo de artikolo el nia revuo estas permesita post interkonsento, kun la redakcio. Oni bonvolu ĉiam citi la nomon « Kulturaj Kajeroj » kaj sendi ekzempleron de la revuo aŭ gazeto en kiu aperis la koncerna represaĵo.

ENHAVO

El Grésillon

Esperanto tra la mondo A. Frangeul

Konstantino Brâncusi T. Macovei

Korinto

Kiuj energio-fontoj por la XXIa jarcento ?

Rajmundo Lullio, la iluminita doktoro E. Motillon

Rakonto por infanoj : Grajnoj de citrolo

Por via distro

KULTURAJ KAJEROJ ne similas, ne similos al aliaj Revuoj.

KULTURAJ KAJEROJ spegulos la vivon de nia Esperantista Kulturdomo.

KULTURAJ KAJEROJ publikigos la plej gravajn prelegojn aŭditajn de niaj vizitintoj, kaj artikolojn de diverslandaj eminentaj esperantistoj.

KULTURAJ KAJEROJ respondos al gramatikaj demandoj

KULTURAJ KAJEROJ prezentos konkursojn, kaj diversajn amuzaĵojn.

Ni deziras ke « **Kulturaj Kajeroj** » plaĉu ai vi. Sendu viajn sugestojn, kaj kritikojn.

El Grésillon

Niaj amikoj francaj kaj eksterlandaj, almenaŭ tiuj, kiuj jam vizitis la Kastelon, certe ŝatos la novajn plibonigojn faritajn en la Kulturdomo, ĉefe kiam ili scios ke la laboro estis grandparte farita de bonvolemaj sindonemaj ne profesiuloj. Ĉar fakte la rezulto situas sur nivelo multe pli alta ol la kutima rezulto de amatora laboro.

Dank al tiuj amikoj la vizitantoj ankoraŭ pli ol kutime ĝuos la grezijonan etoson. Tiuj vizitantoj estos verŝajne proksimume tiel multaj kiel la lastan jaron. Ankaŭ la sukceso kultura estos tiel granda. La prelegoj de la Internaciaj Semajnoj estos variaj kaj faritaj de aro ne de prelegistoj sed de fakuloj, kiuj ĉeestos la periodon same kiel la aliaj tiamaj Grezijonanoj. La prelegontoj ne estas altranguloj sed geamikoj de la ĉeestantoj. Tiamaniere estas tenata tiu fama amika etoso multe ŝatata de ĉiuj. Ĉiu preleganto parolos pri temo aŭ temoj plej konataj aŭ ŝatataj de li aŭ ŝi al amikoj kiuj ne hezitos fari demandojn kaj vigligi la diskutojn.

Restas ankoraŭ kelkaj ĉambroj por la lastaj du periodoj. Ne tro prokrastu vian decidon. Tuj petu informojn. Irante aŭ revenante de iu granda tutmonda kongreso, ne forgesu almenaŭ saluti la grezijonanojn survoje.

Ĝis baldaŭ !

Esperanto tra la Mondo ★

Ĉu rekorda nombro ?

Proksimume 125 esperantistaj manifestacioj (kongresoj, restadoj, internaciaj renkontoj, vojaĝoj) okazos en 1976. Tute nature, en nia moderna mondo, Esperanto estas ligita al internaciaj kontaktoj kaj turismo, kvankam diversaj kampoj ne estas ankoraŭ multe ekspluatataj, ekz. : studvojaĝoj por samfakuloj kaj vojaĝoj, kun internacia parto-prenantaro, por pli intime koni difinitan landon, kun tradukitaj intervjuoj de eminentuloj kaj respondeculoj de tiu lando, el la diversaj sociaj kaj kulturaj medioj. Kiu antaŭeniros sur tiu virga tereno ?

Por la somera fino...

— Internacia Kampadejo en G.D.R., apud Berlino, 5-18a de Septembro. Rilatu kun Centra Laborrondo Esperanto en K.L., Charlottstr. 60, D.D.R. - 108 - Berlin.

— Pupteatra Internacia Festivalo (P.I.F.), 22-28a de Septembro, en Zagreb kaj Sisak (Jugoslavio). Adreso : Pupteatra Internacia Festivalo, Internacia Kultura Servo, Amruseva 5/1, PF 499, 41001, Zagreb, Jugoslavio.

Kaj jam, pri la estontaj universalaj kongresoj !

1977 : Rejkjavik (Islando). De nun, la loka organiza komitato aktive laboras. La prezidanto estas Baldur Ragnarsson, lerneja inspektoro kaj jam vaste konata kiel esperanta poeto.

La kongresejo estos la universitato de Islando.

Dato : 30a de Julio - 6a de Aŭgusto 1977.

1978 : Varna (Bulgario).

1979 : eble Lucerne (Svisujo).

Aliflanke, la Someraj Universitataj Kursoj aranĝitaj en 1976 en la universitato de Antverpeno, antaŭvidas alian sesion en 1978 kun fakoj pri sciencoj kaj psikologio, por studentoj.

Por korespondi kun Japanujo

Jen la adreso : Japana Koresponda Servo, KLEG, Sone-Higasi 1-11-46-204, Toyonaka-si 561, Japanio.

Ĉe la skoltoj

En Aŭgusto 1977, Skolta Esperanto-Ligo, kiu ricevis donacon havos eblecon eldoni kaj prezenti manlibron (unue en franca kaj angla lingvoj) pri internacia skoltado kaj internacia kunlaboro sine de la skolta movado.

Ĉiuj esperantistaj skoltoj, de iuj movadoj, estas invititaj kunlabori kun S.E.L. Adreso : J.K. Hammer, Pk. 433, NL - Zaandam 1400.

Kunveno de la orienteŭropaj esperanto-asocioj

Dum Aprilo, okazis en Krakovo (Pollando), la oka konsultiĝo de la reprezentantoj de la Esperanto-Asocioj de Bulgario, Ĉekoslovakio, Germana D.R., Hungario, Pollando kaj Sovetunio. La partoprenantoj pridiskutis i.a. kunlaboron de la landaj asocioj, la problemojn de la parlamenta, scienca kaj esplora agado.

En la bibliotekoj

— En Belgio, la esperanto-sekcio de la komunuma biblioteko en Kortrijk posedas jam 5.000 volumojn.

— En Urugvajo, la nacia biblioteko en Montevideo, kiu posedis jam multajn librojn pri aŭ en Esperanto, akceptis pli ol mil librojn, postlasaĵo de S-ro Menendez.

Grupiĝo de la kemiistoj

La kemia sekcio de Internacia Scienca Asocio Esperantista estas refondita. La interesitoj estas petataj kontakti la sekretarion : S-ro A. Gonĉarov, P.K. 11, SU-656009, Barnaul-99 Soveta Unio. La prezidanto estas : Prof. D-ro S. Kawamura, 474-7 Kinasityo Huzii, Takamatu 760, Japanio.

Novaj eldonaĵoj

— « La nuda vero » de G. Salan. Franca deportito en germannazia koncentrejo rakontas siajn terurajn travivaĵojn...

— « Bakĥantinoj » de Eŭripido. La tragedio de la greka dramisto tradukita de la nun bone konata skota esperantista poeto A. Goodheir.

— « Vivo de Lanti », de E. Borsboom. Biografia studo pri la fondinto de S.A.T.

— Serio de « Esperanto-dokumentoj » eldonitaj de U.E.A. Por la klubaj bibliotekoj kaj informantoj pri la internacia lingvo. Aperas en Esperanto — kaj anglalingva paralelaj serioj. Ĉiu serio abonebla por 25 nederlandaj guldenoj por 10 numeroj.

— La kursotekstoj de la Someraj Universitataj Kursoj estas publikigitaj por kontribui al plivastigo de la scienca esperantlingva literaturo. La temoj estas tre diversaj. Informoj kaj mendoj ĉe : S.U.K., B.P. 9, B-4000 Liège 3, Belgio.

— El la multaj presaĵoj esperantlingvaj kiuj alvenas el Pekino, ni speciale notis du libretojn kiuj alportas interesajn informojn pri la nuna Ĉinio : « Dongtinga popola komunumo », « Kanalo ruĝa flago ».

Facilaj legaĵoj post la kursoj

Kiujn legaĵojn konsili fine de la kursoj al la partoprenantoj ? Grava demando. Ni sugestas, post la unuagrada kurso : « Karlo », « Amuzaj dialogoj », « Novaj Esperanto-historietoj », disketon « Internacia elparolo ». Post duagrada kurso : « Zamenhofa legolibro », « Rakontu Samideano », « Esperanta legolibro » de Migliorini.

Haltejo en Svisio

En La Chaux-de-Fonds (Svisio), la Esperantistoj povas malmultekoste ferii kaj ripozi 27-29 strato Postiers, en gastejo « Edmond Privat » kie estas instalita la sekretariejo de Kultura Centro Esperantista.

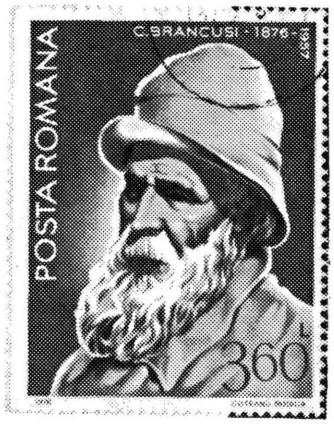
Instruado : kontaktoj serĉataj

Itala Esperanto-Federacio kaj Itala Instituto de Esperanto organizis seminarion pri la temo : « Klerigteknikoj kaj la instruado de la Internacia Lingvo en la bazlernejo ». Tiu temo estos studata dum unu jaro. Proponoj por kolektiva korespondado de infanaj klasoj, raportoj pri propraj spertoj, materialo, estos danke akceptitaj. Rilatu kun : Ligura Esperanto-Organizo, Via Biga 1/12, 1-16144, Genova, Italio.

En Budapeŝto

Dum Aprilo, en Budapeŝto, oni solene markis la dekan datrevenon de la esperanta fako ĉe la katedro pri ĝenerala kaj aplika lingvistiko en la universitato Elte. Pluraj eksterlandaj konataj esperantistoj kontribuis per referaĵoj.

Prof. Szerdahelyi gvidas la fakon.

Konstantino Brâncusi 1876-1957

Inter la homoj kiujn Unesko celebradas dum ĉi-tiu jaro, estas ankaŭ la skulptisto Brâncusi, unu el la fondintoj de la moderna skulptarto, kaj la plej fama reprezentanto de ĝi.

Li naskiĝis la 21an de Februaro 1876 en la vilaĝeto Hobita (prononcu Hobica) apud Tirgu-

bildo 1

Jiu, en la distrikto de Gorj (pron. Gorĵ), en Rumanio.

bildo 2

Li eklernis la arton en Craiova, ĉe la lernejo pri Arto kaj Metiartoj, kaj daŭrigis tiun studon en Bukareŝto, ĉe la Beletrista Lernejo. Tie, li havis kiel profesoron, Demetrion Paciurean Li konatiĝis kun la neoklasikismo pere de la artistoj Johano Georgescu kaj Vladimiro Hegel.

bildo 3

Dum la jaro 1904, Brâncusi forveturas al Parizo por perfektigi siajn artajn konojn, kaj tie definitive instaliĝas.

bildo 4

Dum pli ol kvardek jaroj, per pacienca laboro, lia « dia mano » (kiel diras Georges Selles) modeligas la argilon, skulptas la lignon, ĉizas kaj poluras la ŝtonon, aspirante ĉiam al pli sim-

plaj formoj. Tiel, li deziras atingi la esencon de la volumoj kiujn li sentas pli kiel iluzio ol kiel perceptebla kaj evidenta objekto.

bildo 5

Lia vasta verkaro komencas per la bone konataj infanaj kapoj modeligitaj el argilo dum la jaroj 1905 kaj 1906 (bildo 1), kaj per la « ekdormanta muzo » (bildo 2) kreita dum la jaro 1906, kies temo estas reprenita dum la sekvantaj jaroj. Poste venas la « tera saĝeculino » (bildo 3), la « kiso » (bildo 4) funebra monumento en la tombejo Montparnasse. Lia verkaro kulminas per « Majstra birdo » en 1912.

bildo 6

« Fraŭlino Pogan » en 1913 (bildo 5), kaj la tuta komplekso de Tirgu-Jiu : la « Senfina kolono » (bildo 6), la « Pordo de la Kiso » (bildo 7) kaj la « Tablo de la Silento » dediĉita de la artisto al la herooj mortintaj dum la unua mondmilito. Kelkaj el tiuj verkoj aspektas sub diversaj formoj, montrante la senĉesan aspiron de la artisto al perfekteco.

La verkaro de Brâncusi havas samtempe nacian kaj universalan karakteron. Liaj skulptaĵoj konstituas elstaraj elementoj por publikaj kaj privataj kolektoj en la tuta mondo. Krom tiuj kiuj troviĝas en Tirgu-Jiu, Bukareŝto kaj Craiova, la plej multnombraj skulptaĵoj de Brâncusi troviĝas en la muzeo Enggenhejm en Nov-Jorko, en la kolekto Arensberg eksponata en la muzeo de Philadelphia, kaj la kolekto John Quinn. La franca ŝtato omaĝis la grandan artiston, transformante lian laborejon, post lia forpaso, en memoraĵa muzeo, same kiel ĝi faris por Rodin.

bildo 7

Gravaj poetoj laŭdegas la verkon de Brâncusi : « ĉizante la lignon kaj la ŝtonon per siaj kamparaj manoj el Gorj, li trudis al la materio la spiritan fluidecon, li senbridigis el sia arda kerno la majstran birdon kaj la senfinan kolonon, malfermis al la arto kaj al la homa spirito la pordon de nova universo » (Geo Bogza). « La estontaj generacioj eble atribuos al li, super la arto de ĉi-tiu jarcento, influon egalan al tiu de Picasso » (Alastair Gordon).

Brâncusi donis, kiel neniu alia, artan esprimon al la profunde humanaj popolaj kaj naciaj fontoj, transdoninte ilin al la homaro tra sia propra lingvaĵo de puraj formoj.

Prof. Toma Macovei
Rumanio

KORINTO

La antikva Korinto situas en fekunda ebenaĵo, kie fontoj abundas ; ĝi etendiĝas piede de akropolo : estas la akrokorinto alta je 575 metroj. En neolotiko (5.000 ant. K.) triboj jam instaliĝis sur tiu akropolo. Sizifo, filo de Eolo, nomis ĝin Efira, kiu signifas : gardejo, observejo. Estas vere, ke ĝi jam estis eksterordinara strategia loko, ĉe kruciĝo de maraj kaj teraj vojoj. De tiu akropolo kia mirinda vidaĵo ! : okcidente jen la golfo de Korinto, la montoj Parnaso kaj Helikono ; sude, la montoj de Argolido, kaj oriente estas la golfo Saroniko kun siaj insuloj ; transe, jen Atiko, Likabeto kaj la Akropolo de Ateno.

Heros la Suno, estis la protektanto de la situo. Hera regis super la golfo de Korinto kaj Pozidono super la golfo Saroniko.

Invadantoj venintaj el Azio, ĉe bronzepoko, donis Efira al la ĉefo Korintos ; de tiam la akropolo nomiĝas Korinto. La invadantoj starigis templon honore al Afrodita, la sumera Iŝtar (diino de la Belo kaj Amo), kiu estos speciale kultita ĉi tie, laŭlonge de la jarcentoj.

En la micena epoko Korinto estis jam urbo brilanta, kiu lasis multajn postrestaĵojn : bronzajn figurojn kaj terakotajn vazojn.

La Dorianoj invadis la regionon 10 jarcentojn antaŭ Kristo. En —747 la Bakiadoj, oligarkio de teraj proprietuloj anstataŭigas Korintos. Estas la periodo dum kiu Grekujo elportas ekonomikan revolucion, el kiu ĝi eliras transformita ; la nobelaro estas tera nobelaro, kiu avidas pli kaj pli vastajn bienojn sur kiuj ili instaliĝas. Antaŭ la sklavigeco, kiu ilin minacas, la kampuloj preferas ekziliĝi. Komenciĝas grandaj migradoj, kiuj portas la grekan lingvon sur ĉiujn bordojn de Mediteraneo, precipe en Suditalio, en Sicilio kaj eĉ ĝis Provenco ; ili kreas koloniojn : Corcyre (Corfou) kaj Sirakuzo en Adriatiko, kaj Potide-o en Kalcidiko. Rapide, inter tiuj landoj nove helinigitaj, kaj la Patrujo ekzistas ampleksaj komercaj interŝanĝoj. Samtempe industrio naskiĝas ; la navigado iĝas malpli pereiga kaj la ŝipoj pli facile direkteblaj.

En —657 regas Kipselos kaj poste lia filo Periandre (625-585) unu el la sep Saĝuloj de Grekujo. Kontraŭ la krizo agrara kaj demografia li uzas maltimajn rimedojn : li devalutis la monon, malpermesis vendi sklavojn, disvolvis komercon kaj metiistan laboron (sed kia malbona edzo ! piedfrape li mortigis sian edzinon kaj li ekzilis al Corcyre sian filon, kiu ploris tiun morton). Por Korinto estas la periodo la plej prospera. La abundaj akvoj igas la regionon fekunda : vitoj, oranĝarboj, olivarboj kaj eŭkaliptoj por sorbi la akvon de la marĉoj kaj malaperigi la moskitojn ; la abunda argilo de la subgrundo akcelas la fabrikadon de la potaĵoj uzitaj, interalie, por la transporto de la parfumitaj oleoj, kiujn uzas la atletoj post la provoj. La Korintaj vazoj estas malgrandaj kaj dividitaj en larĝaj bendoj ; ĉiu el ili reprezentas homojn, bestojn kaj dekoraciajn plantojn. La metiista farado ebligas la komercon de la purpuro, de la luksaj lanaĵoj, de la tapiŝoj, de la vazoj, de la artaj bronzaĵoj.

Korinto, kiu situas egaldistance de Italujo kaj Azio, iĝas la granda, internacia, komerca centro de la antikvaj tempoj ; ĝi havas du havenojn, ambaŭ flanke de la istmo. La varoj elŝipigitaj sur unu flanko estas transportitaj aliflanken. Por helpi tiun transporton Periandre konstruigas la Diolkoson ; ĝi estis slabita vojo (pri kiu ni tuj parolos).

Korinto kreas ankaŭ novajn militajn ŝipojn : estas la triremoj, kun tri vicoj da remistoj ; soldatoj, peze armitaj, estas arigitaj en falangoj : ili estas la hoplitoj.

Tiam Korinto estas granda urbo, fama pro sia lukso, pro la malrigoriĝo de siaj moroj. Homero nomas ĝin « la riĉega ». Estas urbo kosmopolita kaj multekosta ; kiel diris la proverbo : « Ne ĉiuj povas vivi en Korinto ». La riĉaj komercistoj, la pasemaj navigistoj, kiuj ĝin vizitadas, altiras multegon da amoristinoj. Afrodita estas orientmaniere kultita de miloj da hetajroj, kiuj vendas siajn ĉarmojn je ŝia profito. La famaj lirikistoj Simonido kaj Pindaro ilin prikantis ; oni admiris ilian belecon, sed ankaŭ ilian kulturon kaj ilian spriton. Unu el ili Lais-a estis, oni diris, la amorantino de Diogeno ; la legendo aldonas, ke la Tesalianinoj, ĵaluzaj je ŝia beleco, ŝin murdis.

Diogeno, la cinika (—413-323) estis greka filozofo, konata pro sia kaŭstika spirito ; li malŝatis la honorojn, la riĉaĵojn, kaj ĉiuj socialajn decregulojn ; li preferis vivmanieron naturan kaj sobran ; nudpieda, envolvita en sia unika mantelo li dormis sub la portikoj aŭ loĝis en barelo, kiu famiĝis en la tuta Grekujo. La Granda Aleksandro, vizitanta Korinton, demandis Diogenon : « Kion, ci deziras ? » ; « Ke ci foriru de antaŭ mia suno » respondis la filozofo. Iun tagon li vidis infanon, kiu trinkis akvon el sia mano : « Tiu infano, diris Diogeno, montras al mi, ke mi ankoraŭ uzas superfluaĵon » ; kaj li ĵetis sian pelveton. Alian tagon li ĉeestis lekcionon de skeptika filozofo, kiu neis la movon ; Diogeno leviĝis kaj komencis marŝi. Platono estis definanta la homon « besto kun du piedoj kaj sen plumoj » ; Diogeno ĵetis meze de la aŭskultantaron kokon, kiun li estis senplumigita, kaj diris : « jen la homo de Platono ». Oni ankaŭ rakontas, ke, iun tagon, oni trovis lin en Ateno, ĉe tagmezo, kun lampo ĉe mano « Mi serĉas Homon » li diris.

Estas en Korinto la momento de la grandaj konstruaĵoj kaj de la belaj statuoj ; oni dediĉas

templojn al Hera, Hermeso, Heraklo, Pozidono kaj Apolono ; ĉe ilia tegmento aperas la frontono kun duobla deklivo kaj terakota dekoracio.

La templo de Apolono, starigita en — 540 sur antaŭa sanktejo de la sepa jarcento, havis rimarkindan planon, kiu jam anoncis tiun de Partenono ; ankoraŭ videblaj entranĉaĵoj en la roko montras tiun planon : jen la pronaos-o, la naoso, la opistodomo kaj kvadrata lokado por alia dio aŭ por gardi la sanktajn dekoraciojn ; la peristilo entenis 38 doriajn kolonojn, altajn je 6 metroj kaj el unu nura monolito.

Ve ! el ĉiuj belegaĵoj de Korinto restas nur 7 kolonoj, kiuj rezistis kontraŭ invadoj kaj seismoj.

Korinto havis siajn Istmajn Ludojn ; ili estis sportaj kaj muzikaj konkursoj ; la ditirambo de Dionizo akompanis procesiojn, dancojn, spektaklojn ; ĝi antaŭis Tragedion kaj Komedion ; la teatro de Korinto, konstruita en la kvara jarcento (ant. K) povis enteni 18.000 personojn.

La Agoro mezuris ĉirkaŭ 200 × 100 metrojn ; ĝi estis unu el la plej vastaj de Grekujo ; ĝi konsistis el du neegalaj partoj, sur malsamaj niveloj ; vico da butikoj ilin disigis ; meze de la agoro staris la tribuno, el kiu la guberniestro alparolis la ĉeestantojn ; estas el tiu tribuno, ke S-a Paŭlo riproĉis al la Korintanoj ilian diboĉon (Epistolo al la Korintanoj). La agoro estis randostarita de portikoj, kiujn kolonoj (74 doriaj kaj 34 ionikaj) subtenis ; magazenoj, hoteloj, kaj publikaj konstruaĵoj tie ĉi ŝirmiĝis. La slabita vojo, kiu venis el Lekaion malfermiĝis sur la agoro per momumentaj pordoj : ili estis triumfarkoj el marmoro, konstruitaj en la 1-a jarcento (P.K.). Super la propileoj staris du bronzaj kvadrigoj, plakitaj je oro kaj rajditaj de Helios kaj de lia filo Faetono.

Proksime de la agoro troviĝis aliaj monumentoj, kiuj datis de la plej antikvaj tempoj : La Sankta Fontano dediĉita al la orakolo ; La Fontano Pirene kaj La Fontano Glaŭke ; legendoj ilin akompanas.

La Fontano Pirene, uzita eĉ de antaŭ la 7-a jarcento, estis plurfoje rekonstruita, kaj ankoraŭ ekzistis en la Bizanca periodo. Herode Atticus ĝin ornamis per belaj statuoj. La legendo rakontas, ke Pirene, filino de Alcheloos, la dia riverego, transformiĝis en fontanon por senĉese plori la morton de sia filo, Kelkias, kiun la diino Artemisa akcidente mortigis.

La Fontano Glaŭke estis kavigita en la roko ĉirkaŭ je la 600 ant. K. La Romianoj ĝin ankoraŭ uzis. La legendo diras, ke Jazono revenis el Kolĉido, kie li konkeris la Oran-Felon kun la helpo de la magiistino Medea ; ambaŭ instaliĝis en Korinto. Sed la malfidela Jazono edziĝis kun Glaŭke, la filino de Kreono. Por sin venĝi Mede-a donacas al Glaŭke venenigitan tunikon. Por ke ĉesu sian teruran doloron la novedzino sin ĵetas en la fontanon.

La invado de la Romianoj okazigas la detruon de Korinto. La generalo Mummius incendias kaj fordetruas la urbon ; la viroj estas masakritaj ; virinoj kaj infanoj iĝas sklavoj ; la trezoroj estas transportitaj al Romo.

Dum unu jarcento Korinto estas morta urbo.

Sed en 44 ant. K, la Romianoj konsideras ĝin kiel kolonion kaj Julio Cezaro ĝin revivigas. Hadrien kaj Herode Atticus igas ĝin, por tri jarcentoj, unu el la plej prosperaj el la grekaj urboj. Belegaj konstruaĵoj estas denove starigitaj. La metiista industrio kaj la komerco denove prosperas. En la 3-a jarcento (P.K.) la teatro estas transformita en arenon kaj poste en basenon, en kiu oni organizas « ŝipajn batalojn ».

Apud la teatro oni konstruis « odeonon », kiu povis enteni 3.000 sidlokojn ; statuoj ĝin ĉirkaŭis. En la kristana periodo oni konstruis bazilikojn, kiuj enhavis statuojn de Cezaro, Aŭgusto kaj de iliaj familianoj.

En 267 Korinto estas denove rabdetruita de la Heruloj, Frankoj kaj Slavoj.

La Frankoj, la Normandoj, la Bizancanoj, la Maltaj Kavaliroj, la Venecianoj, sinsekve okupas Korinton pro ĝia fortreso sur la akropolo.

Kaj ankaŭ la Turkoj (1715-1821).

En 1858 - 1923 - 1930 seismoj detruis la urbon kaj la loĝantoj instaliĝis rande de la maro.

KIUJ ENERGIO-FONTOJ POR LA XXIa JARCENTO ?

En la jaro 2.000, la energio-konsumado triobligos aŭ eĉ kvinobligos, eĉ se oni sukcesas maksimume, malpliigi la malŝparadon. La mondo ĵus konsciigis, ke ĝi strikte dependas de la fosilhavaj tavoloj ; ĉar tiuj ĉi ne estas neelĉerpeblaj, oni demandas sin, kiamaniere la homaro kvietigos sian energio-soifon, en la komenco de la 21-a jarcento ; ĉu nukleo-energio ? ĉu hidrogeno ? ĉu brul-piloj ? ĉu suno ? ĉu tajdoj ? ĉu ruĝa karbo ?

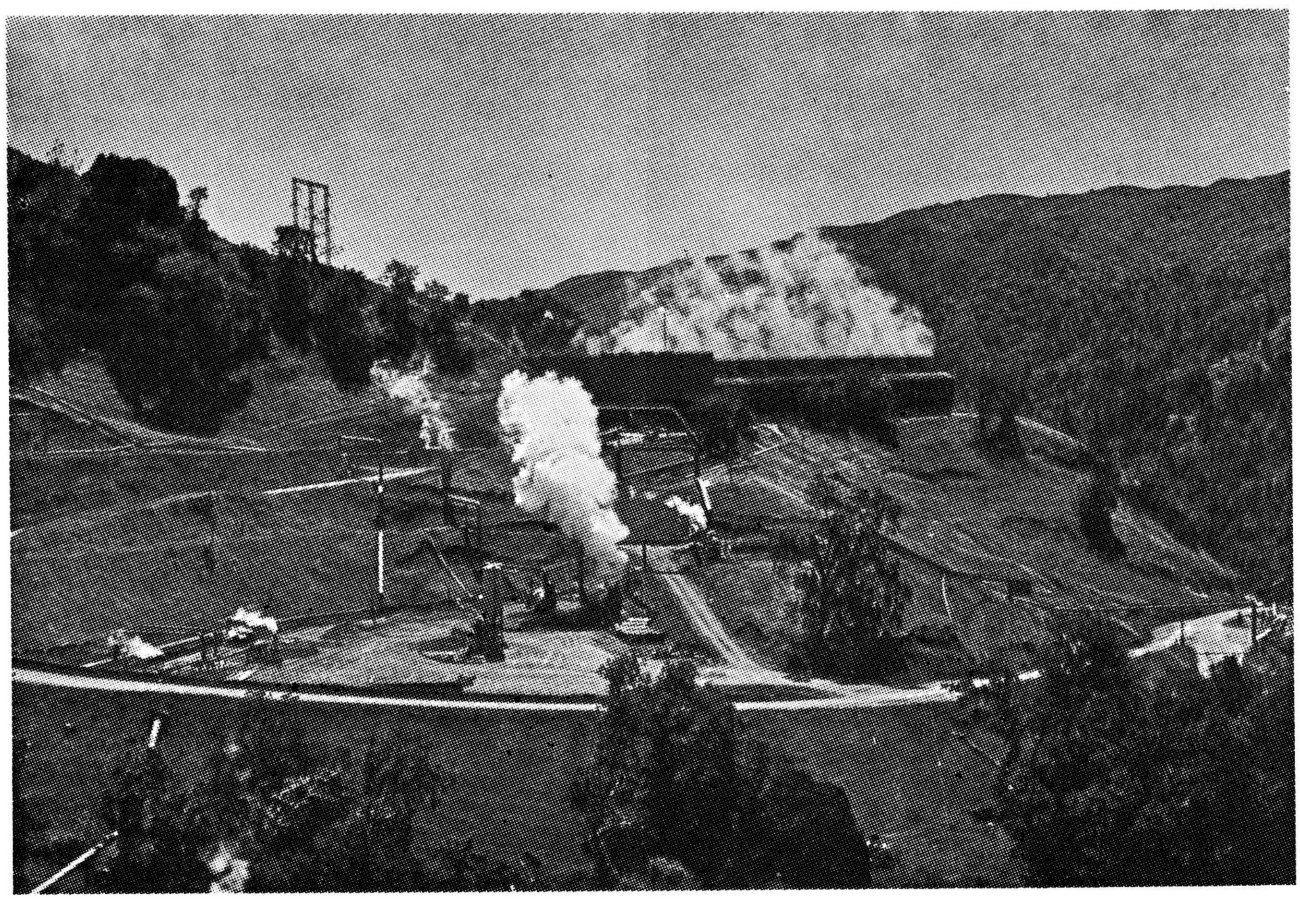
Ruĝa karbo aŭ geotermiko

La ruĝa karbo abundas sed tamen troviĝas nur en privilegiaj lokoj. Oni esperas ĝin elterigi, eĉ per nuklea bombo, kaj in distribui sur la tuta planedo.

Tiel longe, kiel la Centro de la Tero (pli profunde ol 30 km.) estos varma, la geotermiko estos varmofonto, kiel suno aŭ akvo. Teorie geotermiko postulas simplan teknikon. Oni fosas truon direkte al la centro de la Tero ; oni konstatas, ke ĉiun 35 cm.-on la temperaturo altiĝas je UNU grado C. ; estas la geotermika grado ; sufiĉas verŝi akvon en la profundaĵon por produkti vaporon, kiun oni suprenigas por funkciigi turbinon ; oni povas ankaŭ suprenigi varman akvon, en varmizolitaj kondukiloj, por hejti niajn domojn.

La praktika realigo estas multe pli komplika kaj elspeziga ; ĉar borado de pli ol 3.000 m. profunden kostas ,laŭ la rokoj, inter 500 milionoj kaj unu miliardo de frankoj, al kiuj oni devas aldoni la koston de la varmizolado.

Unue oni uzis la geotermikon en la vulkanaj regionoj : tie la temperaturo de la tero estis sufiĉe alta ĉe la supraĵo kaj la fendoj sufiĉe multaj por ellasi varmajn akvojn kaj vaporojn. Jam en la antikvaj tempoj oni konis varmajn fontojn, gejzerojn kaj vulkanajn fumetojn. La Romianoj uzis la varmajn akvojn de Larderello, apud Florenco kaj tiujn de la Napolo-regiono en siaj termo-banejoj. Hodiaŭ Larderello havas geotermikan Centralon je 400 megaŭatoj.

Gejseroj de Kalifornio : 396 megaŭatoj

Por la hejtado, ankaŭ antikve konata, sufiĉis kapti la varmajn fontojn kaj ilin konduki en la bezonantan lokon. Dank'al la termika izolado, tiu hejtado funkcias eĉ en tre malvarmaj landoj. La loĝantoj de Rejkjavick, ĉefurbo de Islando, estas hejtitaj dank'al la najbaraj varmaj fontoj kaj gejzeroj pere de kondukiloj ne pli ol 16 km.-longaj. Por la urba hejtado 60-grada akvo sufiĉas. Oni ne bezonas profundan boradon, eĉ en ne vulkanaj regionoj. Tiel oni hejtas la Radio-Domon en Parizo kaj 2000 loĝejojn en la urbo Melun.

La borado-tekniko kaj la izolado-procedoj estas konataj. Necesas trovi la varmajn fontojn. Oni unue konsultas la historiajn arkivojn aŭ la popularajn legendojn, kiuj parolas pri varma fonto. Poste bona geologo scios detekti la subterajn akvajn tavolojn, kies temperaturo estas sufiĉe alta. La sedimentaj basenoj (en Francujo, tiuj de Parizo, Akvitanio, Rodano) taŭgas por la kreado de geotermika hejtado. La geologo serĉas la lokon, kie la subkuŝanta roko ne estas tro dura, kie la borado estos la plej profitdona. Por havigi akvon 50-grada sufiĉas bori ĝis 1.500 metroj (1.800 por la urbo Melun).

Geotermika elektro

La elektro-produktado, pere de la geotermiko estas tute malsama problemo. Por funkciigi turbinon oni bezonas vaporon kaj premon ; Konsiderante la koston de la instalado, oni devas esti certa, ke la vaporo-tavolo daŭros sufiĉe longe por amortizi la elspezojn. Tial, ĝis nun, la instalaĵoj estis raraj. Nune oni konas precipe Larderellon kaj la Gejzerojn de Kalifornio.

En 1847 ĉasisto de ursoj Grizzly, W. Bell Elliot malkovris tiujn gejzerojn, de tiam nomitaj « La pordoj de la Infero ». Tiu situo iĝis turisma loko, kiun vizitis, inter aliaj ,Ulysse Grant kaj Th. Roosevelt. Bedaŭrinde ĝia malproksimeco retenis la turistojn. En 1922 kelkaj pioniroj provis produkti elektron ; oni boris putojn, kiuj ellasis bonan vaporon ; oni alportis tubegojn kaj turbinojn ; oni faris provon. Bedaŭrinde la vaporo kaj la malpuraĵoj korodis la tubojn. Oni forlasis la projekton por fari hidroelektrajn baraĵojn.

En 1956 du kompanioj reprenis la unuan projekton. Oni denove boradis, oni alportis tubegojn el specialaj ŝtaloj kaj el aliaĵoj kapablaj rezisti al korodado.

En 1960 oni komencis konstrui la geotermikajn Centralojn. Hodiaŭ ili produktas 400 megaŭatojn kaj esperas atingi 600 megaŭatojn por liveri la kurenton al la urboj de la pli granda parto de la San Francisko-golfo. Ĉe la Gejzeroj de Kalifornio oni boras ĝis 2.000-3.000 metroj ; la temperaturo de la vaporo, kiu eliras, atingas 200-300 gradojn ; ĝi entenas proksimume 1 % de karbona dioksido kaj de sulfo-hidrogeno ne densigeblaj. Por elimini la rokerojn oni kondukas la vaporon en centrifugilojn ; por forpreni la polvojn oni faras lavadon per akvo ĉe la enirejo mem de la turbino ; ĉar oni eliminas la nocajn gasojn tiuj Centraloj ne estas poluciigaj. Novzelando, Meksikio, U.R.S.S., Japanujo, Islando ankaŭ havas geotermikajn Centralojn.

Certe la geotermikaj Centraloj pli kaj pli multiĝos. Oni kalkulis, ke tavolo 7.500-metra donas proksimume 7.500 megaŭatojn ĉiujare per m2. En Gvadelupo apud la vilaĝo nomita « La Bolanta » oni trovas, en la profundo je 300-450 metroj, vaporigeblan akvon, kiu atingas 240 gradojn C. kaj povas nutri Centralon 4 megaŭatan. Salvador, en vulkana regiono de centra Amerio, baldaŭ produktos sian tute bezonatan elektron dank'al geotermiko. Oni bezonas novajn teknikojn :

Oni volus uzi la vaporon, kies temperaturo estas sube de 200° C. Tiu vaporo servus por vaporigi fluidon kiel « isobutanon » kies bolpunkto estas pli basa ol tiu de akvo. La turbinoj estus pli malgrandaj kaj, ĉar « isobutano » estas pli densa ol akvo, ĝi havus malpli da etaĝoj.

Sed la plej grava novaĵo, kiu antaŭenpuŝus la geotermikon al la supro de la gloro, estus la uzado de varmaj rokoj ; sufiĉus sur ilin ĵeti malvarman akvon kaj rikolti la eliĝantan vaporon. Oni proponis du metodojn ; la unua proponas okazigi kavojn pere de subteraj atomaj eksplodoj. Sed kompreneble oni timas la uzon de la atomaj bomboj kaj ankaŭ la ŝokondojn kaj la skuojn, kiujn la bomboj povus okazigi. Plue oni ne estas certa je la profitdono de tiu novaĵo.

Por la serĉistoj de Los Alabamos (Nova Meksikio) oni povus rompi la fajrajn rokojn, kiel faras la petrolistoj pri la sedimentaj rokoj. Tio estos malfacila sed oni esperas grandan profiton (10-foje pli ol la ĝisnuna maniero). Longa rompo en granito proponus larĝan varman surfacon ; oni verŝus akvon, sub forta premo, sur la graniton, kiu estas netralasiva, kaj oni rikoltus la vaporon. Tiu metodo prezentas gravajn ĝenaĵojn : ĉu la granito donos sian varmon tiel facile, kiel la sedimentaj rokoj ? Kiel kondutos tiuj granito-fendoj, submetitaj al senĉesaj injektoj de akvo sub forta premo ? Ĉu tiuj fendoj plilarĝiĝos ? « Despli bone, diras kelkaj, la kontaktosurfaco estos pli granda kaj pli longedaŭra ».

Ĉu tiuj specialistoj-serĉistoj estas lerno-sorĉistoj, kiuj serĉas la plej bonan rimedon por duonigi nian planedon ?

Rajmundo Lullio, la iluminita doktoro

La vivo de tiu mezepoka scienculo kaj filozofo (Ramon Llull, en la gepatra Kataluna lingvo) estas vera romano, en kiu abundas strangaj okazajoj, kontraŭajoj, kaj misteroj. La kromnomo « Iluminita Doktoro » estis donita al li omaĝe al lia eksterordinara klereco, kaj al lia senegala mistika evoluiĝo. En nia epoko, lia verkaro fariĝas denove aktuala. Ekde kelkaj jardekoj, krom multaj artikoloj en kulturaj revuoj, pli ol dek libroj estis dediĉitaj al tiu geniulo. Ili estas verkitaj en franca kaj Hispana lingvoj, kaj almenaŭ unu en la Angla. Kelkaj el liaj verkoj estis reeldonitaj en la originala Kataluna lingvo, kaj tradukitaj france kaj hispane.

Rajmundo Lullio naskiĝis en Palma de Majorko en 1252. Li mortis en tiu urbo en 1316, Lia korpo estis « provizore » deponita en la kripto de la preĝejo Sankta-Francisko. En 1448 — do, pli ol unu jarcenton post lia morto, li estis oficiale sepultita en la absido, post beatigo fare de la Katolika Eklezio. Lia tombo ĉiam ricevas fervoran kulton de la Palmaanoj. En la urbo ekzistas grava societo por Lulliaj studoj. Ĝi eldonas periodan revuon, kaj studaĵojn pri la vivo kaj la verkoj de la filozofo.

HISPANIO DUM LA 13a JARCENTO

Tiam, la Ibera Insulo estis dispartigita en kvar reĝolandoj. La sud-orienta parto estis ankoraŭ okupata de la Araboj, ankaŭ nomitaj Maŭroj aŭ Saracenoj. Centre, Kastilio estis katolika reĝolando, de antaŭ nelonge liberigita de la Araba regado. Ĝiaj reĝoj luktadis ĝis la fino por la « Reconquesta », t.e. la plena kaj definitiva liberigo de Hispanio. Okcidente, ĉe la bordo de Atlantiko, Portugalio estis fariĝinta sendependa katolika nacio. Norde, la reĝolando Katalunio — Aragono konsistis, krom tiuj du provincoj, el la transpirenea provinco Rusiljono (Roussillon) kaj parteto de Landegvoko. Tiu lando estas ankoraŭ ofte nomata « Franca Katalunio » ; ĝiaj loĝantoj ankoraŭ parolas la Katalunan lingvon krom la Francan. Fakte, depost la krucmilito kontraŭ la Kataroj (1) tiu parto de la Aragona reĝlando estis regata de la Franca reĝo. Por kompensi tiun gravan perdon, la reĝo de Katalunio — Aragono konkeris la insulon Majorko, tiam posedata de la Araboj. Unu el la plej efikaj kunlaborantoj de la reĝo estis nobelo, Rajmundo Lullio, estonta patro de la filozofo. Rekompense, li ricevis vastajn bienojn en la insulo. Li sin establis en la ĉefurbo Palma. Tie naskiĝis lia unika filo, kiu ricevis la saman voknomon kiel sia patro : Rajmundo (Ramon).

LA JUNAĜAJ JAROJ

La infanaĝo de Rajmundo Lullio estis feliĉa. Liaj gepatroj estis liaj unuaj edukistoj. Ili instruis al li la rudimentojn, kaj la principojn de la katolika religio, ĝis lia 11a jaro. Tiam ili dungis pedaĝogon por sia filo. Tre komprenema kaj inteligenta, la knabo tamen tute ne estis studema. Li skribis en unu el siaj libroj : « Por min instrui kaj klerigi sukcesis nek la batoj, nek la punoj, nek la admonoj, nek iu el la rimedoj kaj ruzoj, kiujn oni provis kontraŭ mi ».

Kiam li atingis sian 14an jaron, Rajmundo fariĝis paĝio ĉe la Kortego de la reĝo de Katalunio. Tie li amikiĝis kun la du « infantoj » filoj kaj heredontoj de la reĝo, kiuj estis preskaŭ samaĝaj kiel li. La kortega frivola vivmaniero, kaj la princaj amikecoj ja pliigis lian orgojlon kaj dibonemon. Poste, li bedaŭris tiun periodon de sia vivo per tiuj vortoj : « Amanta Sinjoro ! estas strange, ke mia stulteco estis tiel granda ; ĉar mi pli pensis pri la parolo de la reĝoj kaj mondumaj homoj, kaj dediĉis pli da tempo al ĝi, ol al la Cia ; kaj mi pli laŭdis ĝin. Sed, ĉar, tio estas mala al la vero, mi nun estas plena de malvero ! »

Eleganta kavaliro, tre ŝatata de la virinoj kaj ilin tre ŝatanta, li estis ankaŭ vera trobadoro, praktikanto de la « Gaïa Scienza », la gaja scienco de la « amo ĝentila ». Li verkis ĉarmajn poeziojn kaj kanzonojn. Post sia konvertiĝo li detruis tiun tutan verkaron de junulo. En 1256, la reĝo nomumis sian duan filon Jacques (pr. : ĵak) (2) gubernatoro de Majorko, kaj Rajmundon Lullion senekalo kaj ĉefservisto de la princo. Sed li postulis, ke Rajmundo forlasu sian dibonan vivmanieron, kaj svatis lin al riĉa orfino. Ĉi tiu edziĝo naskiĝis du filoj. La pliaĝa ricevis la saman voknomon kiel sia patro kaj sia avo : Rajmundo.

Tamen la junulo rapide revenis al sia skandala vivo. Li entreprenis amindumon al nobla Sinjorino, Ambrosia de Castello, kies virta reputacio estis senmakula. Li sendadis al ŝi pasiplenajn poemojn, kiuj estis neresponditaj, escepte unu solan, kiu estis la lasta. En sia respondo Ambrosia postulis, ke li ĉesigu siajn ofendajn klopodojn, kaj ŝi aldonis tiujn enigmajn vortojn : « ... Forgesu pasion, kiu malnobligas vian nobelecon, kaj ne danĝerigu vian reputacion per tioma senvalorado ; ĉar se vi persistos en tiel malsaĝa projekto, mi estos devigata vin saĝigi, montrante al vi, ke la kaŭzo de via entuziasmo povas estis nur la kaŭzo de via malŝato ».

La sekvantan matenon, Rajmundo, rajdante sur la placo vidis Ambrosian enirantan la preĝejon. Li sekvis ŝin ; kaj enrajdis en la sanktan domon ! Oni povas facile imagi la skandalon !

LA KONVERTIĜO

Kelkajn horojn poste, Ambrosia dirigis al li, ke ŝi atendos lin dum la vespero. Rajmundo, entuziasmigita, ja zorgis ĉeesti la rendevuon. Sed, terura elreviĝo ! La Sinjorino, nudigante sian bruston montris du mamojn ronĝatajn de kancero ! Ŝi diris : « Jen vidu ! tiun vunditan belaĵon, putriĝantan antaŭ ol esti enfermita en la tombon ! Kaj tiu imago de vi mem kreita, tiel blindigas vian spiriton, ke ĝi forturnas vin for la sola beleco de Dio, eterna kaj superege perfekta !... »

La bato estis teruraga. Febrante, Lullio ne povis ekdormi. Dum la nokto li ricevis vizion de Kristo lin dolore rigardanta. Poste li konfesis, ke li jam havis kvar similajn sonĝojn, sed tute malatentis ilin. Tiu kvina vizio estis decidiga. Li decidis, ke de nun li tute dediĉas sian vivon al la servado al Dio. La morgaŭan tagon, li havis sesan vizion : la Sankta Virgulino sin montris al li, kaj ridetante prezentis al li Jesuon-Bubon.

De tiam, li profunde meditadis, kaj konkludis, ke li devas plenumi mision al li donitan : disvastigi inter la paganoj la religion de Kristo, kaj helpi al ties venko super la herezoj, la Islamanoj, kaj la Judoj. Elstudinte la problemon, li konvinkiĝis, ke sukceso ne estas akirebla perforte kaj milite, sed per voĉa propagando, kaj lojalaj pridiskutoj kun Islamaj kaj Judaj doktoroj. Kio, evidente, postulis longan intensan preparadon. Li studis la Araban Lingvon, perfektigis sian scion pri la Latina kaj Hebrea linvoj, kaj rapide mastris ilin.

Oni povas datumi tiun konvertiĝon proksimume je la jaro 1265a. Tiam, li estis aĝa pli ol tridek jarojn. Li rakontis tiun periodon de sia vivo en rimarkinda verko : « Libre de contemplacio », la Libro de Kontemplado.

LA VOJAĜOJ

Por plenumi siajn misiajn projektojn, Lullio fariĝis eksterordinara vojaĝisto en epoko, kiam vojaĝoj estis kostaj, penigaj, kaj danĝeraj. Unue, por akiri la necesajn mastrecon kaj klerecon. Due, por efektive propagandi en fremdajn landojn. Li travojaĝis preskaŭ la tutan jam konitan mondon.

Tuj post sia konvertiĝo, li vendis parton el siaj bienoj, studis en la Universitato de Montpeliero, kaj vizitis la plej famajn pilgrimejojn. Li iris al Kompostelo, Romo,

Palestino, kie li verŝajne preĝis antaŭ la Sankta Tombo, Montserrat, k.a.. Revenante hejmen, li vizitis en Barcelono renoman sanktulon, Rajmundo de Penyafort, kiu estis jam Naŭdek-jara. Li vivis plenan jarcenton, kaj estis kanonizita post sia morto. La saĝulo donis tiun konsilon al sia vizitanto : « Neutile estas, ke vi iru por studi al la Pariza Universitato, reiru al Palma, kie vi devos doni virtajn ekzemplojn al tiuj, kiujn vi skandalis ; preĝadu, meditadu en soleco, kaj vi ricevos la Dian sciencon ».

Lullio obeis la konsilon, kaj revenis en sian naskiĝurbon. Li tie restadis tri jarojn, ermite vivanta, preĝanta, meditanta, sin preparanta por sia misio. Li verkis siajn unuajn librojn. Inter ili, estas menciindaj la « Libro de Kontemplado », kaj nova metodo pri « Logiko », kiun li titolis (latine) « Ars Magna », la Granda Arto. Li difinis ĝin tiele : « ... mi alportas ĝeneralan arton kiu estis jus donita al mi per spirita donaco, por ke ĉiu povu scii ĉiun naturan aferon tiom, kiom kompreno atingas la senteblan... ĝi servas por ĉiu scienco... ».

Kiam li opiniis sin sufiĉe preparita, li petis de papo Aleksandro 3a permeson, kiu estis konsentita laŭ tiuj vortoj : « iru en la paganajn landojn por prediki kaj konverti tiujn homojn ». Tiam li ekiris por longa vojaĝado. Ni posedas malmulte da informoj pri tiuj misiaj migroj. Lullio mem ĉiam sekretis pri ili, eĉ en siaj memorajoj de li diktitaj en la jaro 1311a kaj titolitaj « Vita coatenea ». Ni nur scias, ke li sukcesis rimarkindajn konvertojn ; sed ankaŭ havis malfeliĉajn malsukcesojn, suferis penigajn persekutojn, estis plurfoje enkarcerigita, kaj mirakle eskapis morton pli ol unu fojon. Tamen, longaj esploroj ebligis skizon de lia periplo. Unue, li iris al Germanujo, al Tartario (3), trairis Orientan Eŭropon. Poste, li ne tre sukcese predikis en Persio, kie li kredeble kontaktiĝis kun Mazdeismo. En Palestino, li havis amikajn rilatojn kun la Templanoj, kaj probable rilatis kun la Islama Kavalira Ordeno. De tie, li iris al Egiptio, Etiopio, kie li povis renkonti aliajn Kristanojn, la Koptojn, kaj ankaŭ la Maronitojn. La unuaj estas konsideratajn kiel herezuloj, la duaj estas agnoskitaj de la Roma Eklezio. Fine, li vojaĝis en Tunizio, Alĝerio, Maroko, kie li diskutis kun Islamaj doktoroj. Li revenis tra Portugalio kaj Andaluzio. Tiu lasta lando estis ankoraŭ regata de la Araboj.

En la jaroj 1310a kaj 1311a, li estis ĉe la Pariza Universitato, sed ne kiel studento, sed kiel Majstro, titolulo de katedro en Sorbono. Liaj erudicio, ega elokvento, alta mistikeco meritigis al li la faman kromnomon « Iluminita Doktoro ». Li delasis Parizon por ĉeesti la Koncilon en Vieno. La saman jaron (1312) li profesoris en Montpeliero. De tie, li iris al Mesino, kie li restadis iom da tempo ĉe la Kortego de Frederiko 2a. Li forlasis Sicilion por iri al Tuniso, kie li restadis preskaŭ tri jarojn. Reveninte en Palma, tie li mortis la 25an de Marto 1316, je la aĝo de 84 jaroj.

LA VERKARO

La skribita verkaro de Rajmundo Lullio estas grava kaj abunda. Neeblas detale pritrakti ĝin en tiu modesta eseo. Mi nur skizos ĝeneralan resumon. Li redaktis preskaŭ ĉiujn siajn verkojn en sia gepatra Katalunа lingvo. Kelkaj estis skribitaj en Araba kaj tradukitaj Katalune de la aŭtoro mem. Aliaj estis verkitaj latine. El tiuj, mi mencias precipe la « Peticion al la Papo », kie li proponis diversajn reformojn, kunfandigon de la diversaj religio- militistaj ordenoj, kaj tutan programon por la disvastigo de la katolika religio.

Ĉe la komenco de tiu artikolo, mi aludis pri du el liaj ĉefaj libroj : « La Libro de Kontemplado » kaj la « Granda Arto ». La unua, tre mistika, memorigas lian malsaĝan junaĝon. La dua estas filozofia kaj scienca verko, kiel ankaŭ la libro titolita « La Dekdu Principoj ». « Evart kaj Blanquerne » (pr. : blankern') estas romano, kie li priskribas sian filozofian doktrinon, siajn projektojn, kaj ofte aludas al personaj okazintaĵoj. La « Libro pri la Pagano kaj la tri Saĝuloj » origine Arabe redaktita, estas ĉefe apologia. Ĝi temas pri pagano demandinta tri doktorojn de la tradiciaj religioj. La Katoliko estas Lullio mem, la du aliaj estas Islamano kaj Judo. La fina konkludo estas la konvertiĝo de la pagano al la katolika religio. Tiu verko, admirinda pro siaj erudicio kaj senpartieco, igas Lullion vera profeto de ekumenismo. La « Doktrino pri Infanaĝo » estas traktato pri edukado de junaj infanoj. Du longaj poemoj en Kataluna lingvo en la « Libro pri la Amanto kaj la Amato » estas beletraj ĉefverkoj mistike inspiritaj. Sub la titolo « La Arbo de Filozofio », Lullio densigis sia tutan filozofian doktrinon. En kelkaj el siaj libroj, li enmetis multajn diagramojn kaj simbolojn por ilustri sian penson : kio jam estis tradicio Hermetika kaj Alkemia.

ĈU RAJMUNDO LULLIO ESTIS ALKEMIISTO ?

La respondo al tiu demando estas tre diskutata. Iuj verkistoj opinias, ke li estis sendube klera kemiisto — kvankam tiam oni ne faris diferencon inter kemio kaj alkemio. Tradicie, li estas taksata kiel eminenta alkemiisto. Oni atribuas al li la eltrovon de pluraj kemiaj komponaĵoj. Oni eĉ asertas, ke li faris oron por la Angla reĝo Edŭardo 3a.

Ni scias, ke li estis tre instruita pri la hebrea Kabalo, ankaŭ li estis probable ano de tiu mistera frataro de la Rozo-Kruco, kiu estas ankoraŭ historia mistero. Verkoj pri alkemio estis publikitaj post lia morto sub lia nomo. Sed, pruviĝis, ke la nekonataj aŭtoroj de tiuj verkoj mensoge uzis lian nomon.

Laŭ mia persona opinio, Lullio estis eminenta « transcenda » alkemiisto, teoria aŭ spekulativa, sed ne **operacianta,** ne praktikanta. Lia propra riĉeco kaj tiu de lia edzino, konsiderindaj por la epoko, estis kredeble sufiĉaj por ebligi liajn longajn kaj kostajn vojaĝojn sen bezono de la helpo de la retortoj kaj de la atanoro (4). Cetere, kiam li estus trovinta la necesan tempon kaj la materiajn kondiĉojn por laboradi al transmutado ? Liaj vojaĝoj kaj abunda verkado ja ne povis lasi eblecon por longegaj alkemiaj manipuladoj.

Sed nun ni alfrontas alian misteron koncerne la personon mem de la filozofo. Fidindaj verkistoj kaj eruditiuloj asertas, ke la alkemiisto pleniginta la trezoron de Edŭardo 3a dum danĝera financa krizo, ne estis la granda filozofo, sed lia pliaĝa filo kies voknomo estis ankaŭ Rajmundo. Ne mirige estus konfuzo inter ambaŭ personoj, la patro kaj la filo. Kaj tio klarigus kelkajn misterajn punktojn en vivo, el kiu estas ofte malfacile distingi inter legendo kaj historio.

Ĉiel, ni povas konkludi sen eraro, ke Rajmundo Lullio estis unu el la plej grandaj — eĉ la plej granda — el la kleruloj kaj filozofoj de Mezepoko. Ĝis alta grado, li estis la filozofo de Amo kaj Agado, ĉar li ne estis « kabineta » teoriisto. Dum unu tuta duon-jarcento, li laboradis, verkadis, vojaĝadis, kaj aŭdigis sian voĉon al la tuta tiam konata mondo. Li ja estis inda je tiu kromnomo al li donita de liaj samtempanoj : La illuminita Doktoro.

NOTOJ

1) — Katarismo (laŭ greka radiko signifanta **purigo**) estis hereza doktrino, kiu tre disvastiĝis en Suda Francio dum la 12a jarcento. En 1208, papo Aleksandro, Rajmundo Lullio, la iluminita doktoro.
3a ordonis krucmiliton kontraŭ ĝiaj anoj.

2) — Franca formo de Jakobo uzita en Katalunio (hispane : Santiago).

3) — La vorto « Tartario » koncernas Rusion. Tiam oni donis tiun nomon al ĉiuj slavaj kaj Aziaj landoj oriente de Eŭropo.

4) — Atanoro estis speciala formo, kies hejta temperaturo estis laŭ vole reguligebla (latine : athanor).

Eloi MOTILLON.

Grajnoj de citrolo

Iam, en vilaĝo de la malproksima Koreo, vivis du fratoj. La unuenaskito, Serĝo, estis avara kaj enviema dum la pli juna, Akilo, estis lojala kaj malavara. La unua vivis en granda domo kaj nenio mankis al li ; tamen sencese li ripetis : « Mia vivo estas tre malfeliĉa ». La dua tre malriĉa, tre ŝparema, neniam plendis pri sia sorto.

En la printempo, la hirundoj revenis el la malproksimaj sudaj landoj ; ili konstruis sian nestoп sub la tegmento de Akilo. Kiam la somera ventetoj komencis blovi, la hirundino kovis siajn ovojn ; baldaŭ la idoj plenigis la nestoп ; senhalte la gepatroj iris kaj reiris por trovi nutraĵon kaj por nutri siajn idojn.

Iun tagon, dum la gebirdoj estis for, dika verda serpento rampis laŭlonge de la tegmento, alproksimiĝis al la nesto kaj rigardis la bestetojn ; ĝi pensis : « M-m, tiuj birdetoj tute molaj estus bonega manĝaĵo ! ». La serpento ekĵetis sian langon kaj plue alproksimiĝis al la nesto ; la hirundaj beboj ektimis ; vane ili skuis siajn mallertajn flugilojn por eskapi el la danĝero ; nur unu ekflugis ; sed ĝi falis kaj restis senmova sur la tero ; ĝi ne kapablis ekflugi. La juna Akilo aŭdis ĝiajn plendajn pepiojn ; li rapide eliris el la domo ; li vidis la serpenton, kiu rampis al la nesto ; li rapide forpuŝis la danĝeran beston ; sur la tero la birdido ankoraŭ ĝemis ; unu el ĝiaj kruroj estis rompita : « Ho, povra birdido ! diris Akilo, mi tuj flegos cin ! » Li prenis la etulon en sia mano, surmetis ungventon sur la vundita kruro, kiun li zorge bandaĝis per blanka ŝtofbendo.

La tagoj pasis ; la hirundido, pli forta estis, sed ĝi ankoraŭ lametis ; sed ĝi povis ekflugi al la blua ĉielo por serĉi insektojn kaj cimojn. Somero pasis ; estis jam aŭtuno. La hirundoj denove foriris al la sudaj landoj.

Post vintro, printempo revenis ; en la unuaj printempaj tagoj, la hirundoj denove instaliĝis en la vilaĝo ; kun ĝojaj pepioj, ili retrovis la kabanon de Akilo. Ja, la kruro-vundita birdo ankaŭ estis ĉi tie ; ĝi ankoraŭ havis sian blankan bandaĝon. Por danki la junulon, ĝi estas alportinta donacon : estis grajno de citrolo, kiun ĝi delasis en la ĝardenon apud la kabano.

La grajno ĝermi kaj donis planton, kiu grimpis, grimpis ĝis la tegmento. En aŭtuno la planto havis tri belajn citrolojn, kiuj iĝis pli kaj pli dikaj. De tre malproksime oni vidis tiujn dikajn ruĝajn fruktojn. « Ho ! diris la junulo, neniam mi vidis tiel dikajn citrolojn ; mi portos iom da ĝi al miaj najbaroj ! »

Li prenis larĝan tranĉilon kaj duonigis la citrolon. Ho ! Miraklo ! El la citrolo eliris multaj ĉarpentistoj ; ili havis hakilojn, rabotilojn, segilojn kaj martelojn ; la fundo de la citrolo estis vera laborejo ; ĝi entenis ĉarpentaĵojn, kaj kadrojn por la pordoj kaj la fenestroj. La ĉarpentistoj tuj komencis la laboron ; ege rapide, ili konstruis belan domon ; kaj ili malaperis.

Kun granda zorgo, la juna Akilo tranĉis la duan citrolon. Multnombre eliris servistoj ; kaj ankaŭ farmistoj kun siaj plugiloj, fosiloj kaj rastiloj ; ankaŭ ĉarmaj servistinoj, kiuj portis kruĉon sur la kapo ; kaj ankaŭ kudristinoj kun kudriloj ĉe la mano. Kiam ĉiuj estis ekster la citrolo, ili viciĝis antaŭ Akilo, respekte kliniĝis kaj diris : « Mastro, ni estas ĉi tie por vin servi. Ni atendas viajn ordonojn ».

Kio estis en la tria citrolo ?

El la tria citrolo elfluis riveretoj el oro kaj arĝento. La junulo ege miris. En unu nokto, li estis iĝinta la plej riĉa homo en la tuta lando.

Serĝo eksciis tion, kio okazis ĉe sia frato. Li paliĝis pro ĵaluzo. Li ne plu povis dormi.

Iun tagon li faris viziton al Akilo kaj per miela voĉo petis klarigojn. Akilo ĉion rakontis : la birdidoj en la nesto, la minacanta serpento, kaj kiamaniere li flegis la hirundidon.

Ho ! Ho ! pensis Serĝo ; mi bone scios fari la samon .... eĉ, multe pli bone !

En la sekvanta printempo, kiam revenis la hirundoj, li atente rigardis en la nesto, kiu estis alkroĉita sub la tegmento de lia domo. Kiam la idoj eliris el la ovoj, li prenis unu el la birdidoj ; li rompis al ĝi unu kruron, kovris ĝin per ungvento kaj ĝin pansis per blanka ŝtofo.

En la aŭtuno, la hirundoj flugis al varmaj landoj.

Senpacience Serĝo atendis ilian revenon.

En printempo ili revenis, ankaŭ la vundita birdo.

Ankaŭ ĝi portis en sia beko ĝrajnon de citrolo.

Serĝo zorge plantis la grajnon en sia ĝardeno ; ĉiun tagon li ĝin akvumis. Baldaŭ malgranda verda tigo eliris el la tero ; ĝi grimpis, ĝi grimpis ĝis super la tegmento de lia domo.

Tri citroloj, ankoraŭ pli dikaj ol tiuj de Akilo, kovris preskaŭ lian tutan ĝardenon.

Pro ĝojo, Serĝo frotis siajn manojn kaj pensis : « Kiun bonŝancon mi havas ; baldaŭ mi estos la plej riĉa ! « Kaj li saltis ; li dancis !

Fine venis la tago... Li tranĉis la unuan citrolon. Hororo ! ! Armeo de demonoj kun bastonego en la mano kuris al li, kriante : « Monstro ! monstrego ! vi tuj ricevos tion, kion vi meritas ! » Kaj ĉiuj demonoj, unu post la alia bastonegis lin.

Serĝo havis bluaĵojn sur la vizaĝo kaj sur la tuta korpo. Tamen li hezitis : ĉu tranĉi aŭ ne tranĉi la duan citrolon ?

Estas farite ; li tranĉis la duan citrolon :
Multnombraj kreditoroj elcitroliĝis kaj kriis al li : « Pagu viajn ŝuldojn ! pagu viajn ŝuldojn ! ». Tuj ili eniris en la domon kaj ĉion forprenis ; ili lasis nenion, krom malgranda konkaĵo.

Serĝo pensis : « Estas eraro, certe io bona kaŝiĝas en la tria citrolo ». Kaj, kuraĝe, li transĉis la trian citrolon. Malfeliĉo ! Kota akvo torente ŝprucis kaj tiel forte fluis, tiel longtempe, ke ĝi tute kovris la ĝardenojn, la kampojn kaj eĉ la domon de Serĝo.

Serĝo estis terurita. Li kuris ĉe sian fraton por peti rifuĝon. Akilo, plej amike, plej kompate, akceptis lin.

Ja, Serĝo komprenis kia malbona homo, kia malbona frato li estis antaŭe. Li tute ŝanĝiĝis ; li iĝis modesta kaj afabla. La bonkora Akilo duonigis kun li ĉion, kion li havis : servistoj, kampoj, mono kaj domo.

De tiam la du fratoj kune vivis kiel du veraj amikoj.

El Korea rakonto.

POR VIA DISTRO

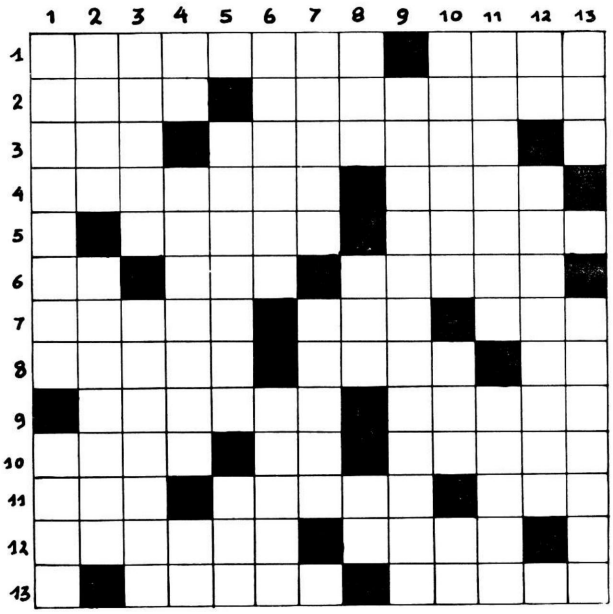
SOLVO DE LA ANTAŬA PROBLEMO

La vortoj trovotaj estis : kupono, rubeno, pikedo, kaporo, kataro, kalešo, meliso, plumbo, elipso, melaso, strango, vokalo, kamero, rikani, mastro, kalifo, karaso, infero, regolo, sigelo, striki, kloako.

La proverbo estas : ne kotas besto en sia nesto.

NOVA PROBLEMO

Krucvortoj

(SF) = vorto sen finaĵo

HORIZONTALE

1. antaŭeniri al supera grado de disvolviĝo
restaĵo el disfalinta konstruo *(SF)*

2. eta mamulo malutila
mil milionoj

3. persona nedifinita pronomo
aroganteco

4. scienco pri la vegetaĵoj *(SF)*
birdo kiu trapikas la ŝelon de la arboj por manĝi tie loĝantajn insektojn

5. markrustulo fama pro siaj pinĉiloj
venena umbelaco, kiu kreskas en la malsekaj lokoj *(SF)*

6. ofte anstataŭas ĉj kaj nj
membro
granda fiŝreto trenata de ŝipo

7. malĝoje premata
hejma musĉasantulo *(SF)*
plenumo de ies ordono *(SF)*

8. konformiĝis al peto de superulo
tio, kio supervivas la morton *(SF)*
ĉe la oreloj : granda ŝtono

9. Vendemiaro *(SF)*
ĉiela punkto diametre kontraŭa de la zenito *(SF)*

10. kulturebla kampo
ne difina pronomo montranta objekton...
morale bona

11. konforme al
gaso kiu eliĝas el marĉoj *(SF)*
havi ideon pri io aŭ iu *(SF)*

12. nefrakcia nombro *(SF)*
situacio *(SF)*

13. ripozejoj
muzika ritma melodioj

VERTIKALE

1. malfacilaĵo
ĝardenvojo

2. ĝiaj femuroj estas tre ŝatataj de la frandemuloj
longa deglitejo laŭ kiu oni lasas sin gliti *(SF)*

3. inflamo de la orelo
nova soldato

4. duono de tago
tre venena fungo el agarikacoj
adverbo por plifortigi certigon

5. frukto kies ŝelo similas al haŭto de krokodilo
loko egaldistanca de la komenco kaj de la fino *(SF)*

6. stilo de meblaro, kreita dum la regado de Napoleono la unua
fermentita trinkaĵo aromigita per lupolo

7. fadeno sekreciita de raŭpo
ruĝa legomo riĉa en sukero *(SF)*

8. instrumento
transformi bestan felon en ledon *(SF)*
ludkarto *(SF)*

9. arogante malrespekta

10. hebrea pastro
tapiŝo el plektita pajlo, junko... *(SF)*
sufikso esprimanta kolekton da samspecaĵoj *(SF)*

11. speco de tetraono
elparoli vortojn al persono, kiu ilin skribas

12. sufikso esprimanta ĝeneralan ideon de naskiteco
furaĝa herbo el familio de fabacoj

13. la via estas propra *(SF)*
faldeblaj paneloj por apartigi parton de ĉambro

GRAMATIKO PER BONHUMORO

POR MONTRI KIAM LA AGO KOMENCIĜAS

Difino (PIV-2) DE montras la punkton de la tempo, kie la ago komenciĝas :

— de mateno ĝis vespero — de tiam li dormas — de nun vi silentu — de tiu tempo li malsanas.

Pro la multsenceco de DE oni enkondukis pli precizajn esprimojn :

(ekde — detempe de — de antaŭ — de post — jam de) ;

— de antaŭ 4 tagoj li kuŝas ; detempe de siaj junaj jaroj li emas batali ; de post lia reveno li dormas ; de longa tempo ni projektis tion.

RIMARKOJ

Ekde esprimas daŭran agon : ekde la tagiĝo li laboras.

Ekde = jam kaj akuzativo :

— ekde tri jaroj (jam tri jarojn) li estas tombisto.

De Post signas, ke la ago aŭ la stato estas finiĝinta, kiam la ĉefa ago komenciĝas : de post sia reveno, li rakontas sian vojaĝon.

AGO KOMENCIĜAS

Ne nur de hodiaŭ.

Ekde tiu mateno, kvankam nenion dirante, vi promenas ĉirkaŭ mi malaprobantan mienon. Eĉ, de post nia edziĝo, vi neniam volis akcepti, ke, kvankam amatoro, mi kapablas originalajn artajn kreaĵojn.

NI KOMPARU

EKDE (komence de) DE POST (de fine de) :

— ekde tri tagoj li laboras (de la komenco de tiu tritaga daŭro) ;

— de post tri feriaj tagoj li laboras (de la fino de tiu tritaga ferio).

RIM : povas okazi, ke EKDE kaj DE POST esprimas la saman momenton :

de post lia morto = ekde lia morto lia nomo famiĝis.

Ne de la komenco al perfekteco.

Vi estas tro postulema ; vi volas, ke, de la unua monato, mi tajpu senerarajn leterojn ; necesas, ke mi ekzerciĝu. Cetere, kiam oni petas de vi pli altan salajron, vi respondas, ke, ne de la unua jaro, vi iĝis entreprenestro.

Karulo, rapide revenu hejmen kun via taĉmento. Jam de via foriro obstina muso gratas en la kelo ; kaj via amatineto timegas. Mi alarmis la policejon kaj la fajrobrigadon ; ili rifuzis veni. Se vi ne tuj venos, mi vokos la gangsterklubon ; mi estas certa, ke, de tiam, kuraĝuloj rapidegos savi vin.

Niaj perantoj

Aŭstrio : S-ro Johan Wieshofer, Wiener-Reichstrasse 2, LINZ (120 aŭstr. ŝil.).
Belgujo : S-ro Guyot Mateo, 12, rue Chefneux, BARCHON, Lg. (220 fr.).
Britujo : S-ro K. Mac Lennan, 30 Lower King's Avenue — **Exeter,** EX 4 6 JT (2,50 pundoj).
Danlando : S-ro Ulrik Rasmussen, Norregardsvej 66, 2610, RODOVRE, Ĝiro 6.83.46 (35 kr.).
Finnlando : Libra Mendoservo Esperanta, Donnerink 10 C 20 05800 **Hyvinkää** (23 mk).
Germanujo Okc. : S-ro Joseph Bode, 35 - KASSEL-OBERZWEHREN, Hinter der Brücke 22, pĉk. Frankfurt (M) 2347 59-601 (15 mk.).
Hispanujo : S-ro Manuel Romero Gomez, Arzobispo Apaolaza, 32-Ent. A ZARAGOZA (320 pes.)
Italio : S-ro Gaudenzio Pisoni, via Benedetto Alfieri, 24, 28100 NOVARA — p.ĉ. 23/16532 (2 500 lires).
Japanujo : S-ro Tara Niŝiumi, 6-31-19 Kita-Koiwa Edogawa-Ku, 133, TOKIO - pĉ Tokio 44163 (1 800 jenoj).
Jugoslavio : Slovenia Esp. Ligo, Komenskega 7, LJUBJANA, poŝtfako 239 (80 d.).
Nederlando : S-ro M. de Waard, Anemoonstraat, CAPELLE AAN DEN IJSSEL. ZH pĉk 209721 (15 guld.).
Norvegujo : S-ino Marit Delor, Solveïen 143-B, LJAN (30 kr.).
Peruo : S-ino Skotte, Malecon Paul-Harris, 336, Dto 200 BARRANCO (Lima).
Pollando : Pola Esperanto-Asocio, Jasna 6, VARSOVIO.
Rumanio : S-ro Radu Pàtrascu, str. Pompiliu Manoliu 13 Bl. G2 ap. 75-7000 Bukareŝto-39.
Sovetunio : S-ro Alik Melnikov, ab jaŝ 393 Rostov Don — 7.
Svedujo : ESPERANTOFORLAGET, Fack. 200 42 MALMO 7, ĝiro 578 (24 kr.).
Svislando : S-ro Cl. Gacond, Miéville, 133 - 2314 LA SAGNE (20 fr.).
Usono : S-ro Jones R. Kent, 3318 N. Lake Shore Drive, n° 801, CHICAGO, Illinois 60 657.
Aliaj landoj : Ni Serĉas perantojn en aliaj landoj. Oni povas pagi la abonprezon per respond-kuponoj (20 respk.).

KASTELO GRÉSILLON

BAUGÉ
Maine-et-Loire
FRANCUJO

ESPERANTISTA KULTURDOMO

De junio ĝis septembro ĉiulandajn esperantistojn kaj eventuale iajn ajn karavanojn frue anoncitajn

Akceptas :

Por ripozi trankvile en atmosfero frateca ;
Por eklerni aŭ plulerni la internacian lingvon ;
Por ĝin praktiki per interŝanĝo de ideoj ;
Por aŭdi kulturajn prelegojn ;
Por studi specialajn problemojn ;
Por inter amikoj gaje libertempi ;
Por ekskursi tra centr-okcidenta Francujo.

VENU AL LA ESPERANTISTA KULTURDOMO

Kompleta Programo kun kondiĉoj havebla kontraŭ internacia respondkupono al :
ESPERANTISTA KULTURDOMO, Grésillon, BAUGÉ (Maine-et-Loire) Francujo

Sablé-sur-Sarthe. — Imprimerie Coconnier

Le Gérant : P. BABIN

Supplément au n° 3-4 de 1976, de « KULTURAJ KAJEROJ »

LA VIE DE GRÉSILLON

ENTRE NOUS...

Ouf ! ça y est. Les traces des travaux sont effacées. Les planchers sont débarrassés de leur croûte de plâtre et brillent à nouveau.

Les efforts faits par l'équipe qui s'est dépensée sans compter pendant plusieurs week-end plus ou moins prolongés ont été récompensés. Les résultats dépassent de beaucoup le stade du simple amateurisme et les compliments ne manquent pas. Le Conseil d'Administration y ajoutera certainement les siens.

A un mois de l'ouverture de la « saison », comment s'annonce-t-elle ? Juillet connaitra l'affluence habituelle avec un nombre de participants devant se situer aux environs de 110. Après des hésitations, les deux autres périodes s'animent et chaque jour apporte de nouvelles adhésions pour les Semaines Internationales et le Stage d'Etude du mois d'août. Pour ces deux périodes nous devrions atteindre le nombre de l'an dernier, à peu près. Si l'augmentation des prix ne dépasse pas celle des tarifs fixés en octobre dernier, les résultats financiers devraient être convenables. Quant aux résultats culturels, pourquoi ne seraient-ils pas aussi bons que d'habitude ? Est-ce qu'ils n'expliquent pas les résultats financiers ?

Depuis les vacances de printemps, plusieurs passages ont eu lieu. La tâche est lourde. Mais l'aide, cette année, de quelques couples amis a permis un fonctionnement sans trop de problèmes. D'autre part, une difficulté de dernière heure : le désistement du cuisinier qui venait habituellement au mois d'août a pu être résolu. Il ne reste plus aux trois équipes de l'été qu'à se tenir prêtes.

P. BABIN.

ABONNEMENTS BIENFAITEURS 1975 (suite)

M. Tailpied (14)	30,00
J.-P. Guillot (86)	30,00
R. Buerick (62)	30,00
P. Loubic (11)	25,00
A. Ringotte (59)	30,00
S. Amariglio (92)	30,00
G. Chaumereuil (93)	35,00
G. Bracquemond (63)	30,00
E. Massé (13)	30,00
L. Robert (33)	30,00
A. Contard (62)	30,00
A. Delisle (75)	25,00
R. Watier (92)	30,00
C. Moreau (06)	30,00
P. Friedlander (92)	25,00
A. Bongars (37)	30,00
J. Bailly (89)	25,00
A. Naude (02)	30,00
M. Bodereau (72)	30,00
J. Selle (92)	30,00
M. Ferrut (25)	50,00
R. Blouvac (93)	25,00
M. Stuit (62)	20,00
M. Bavay-Gilliard (59)	20,00
R. Lamarca (91)	20,00
H. Lavallée (76)	30,00
P. Montagné (27)	30,00
J.-F. Despiney (94)	25,00
M. Andresson (Suède)	30,00
G. Hébert (76)	30,00
N. Epstein (39)	30,00
R. Coupeau (72)	30,00
P. Petit (93)	30,00
A. Coppens (Pays-Bas)	40,00
J. Blok (Pays-Bas)	30,00
M. Herbet (62)	25,00
A. Pialla (26)	20,00
L. Verron (41)	30,00
P. Quillaud (76)	30,00
G. Debande (82)	30,00
G. Tréanton (22)	30,00
J. Piron (75)	25,00
E. Richard (44)	25,00
R. Blouvac (93)	25,00
TOTAL	1 265,00

ABONNEMENTS BIENFAITEURS 1976 (suite)

J.-P. Guillot (86)	30,00
M. Duqueyrois (38)	30,00
R. Slot (Pays-Bas)	40,00
G. Philippeau (44)	60,00
G. Bracquemond (63)	30,00
M. Sol (33)	30,00
J. Guillaume (78)	30,00
F. Trepier (74)	30,00
J. Gallet (38)	30,00
C. Cantel (17)	30,00
M. Berthod (38)	40,00
F. Schurad (All. Féd.)	40,00
J. Bailly (89)	30,00
A. Naude (02)	30,00
M. Bodereau (72)	30,00
E. Gaudry (92)	30,00
A. Thierrat (75)	30,00
J. Selle (92)	30,00
F. Schwicker (67)	30,00
M. Hédelin (75)	30,00
F. Jelenc (86)	30,00
P. Jelenc (U.S.A.)	30,00
R. Lamarca (91)	30,00
M. Sudec (All. Féd.)	30,00
M. Stuit (62)	30,00
H. Van Roye (Belgique)	30,00
R. Gonin (69)	45,00
H. Lavallée (76)	30,00
H. Habermehl (67)	30,00
M. Goudé (37)	30,00
R. Despiney (94)	30,00
L. Clady (25)	30,00
E. Vincent (62)	30,00
D. Laporte (25)	30,00
M. Andresson (Suède)	30,00
M. Marquis (35)	30,00
G. Hébert (76)	30,00
B. Grampp (67)	30,00
M. Serre (66)	50,00
Centre Cult. Marseille (13)	30,00
P. Petit (93)	45,00
J. Simonet (47)	30,00
P. Montagné (27)	30,00
R. Rion (76)	30,00
C. Coppens (Pays-Bas)	40,00
J. Blok (Pays-Bas)	30,00
Groupe Bona Stelo (26)	30,00
M. Chagnoux (03)	100,00
G. Massé (73	30,00
M.-T. Farjon (06)	30,00
A. Pialla (26)	30,00
H. Jannez (30)	30,00
A. Lherbier (72)	30,00
M. Diard (49)	30,00
E. Jouis (76)	50,00
J. Rapley (Monaco)	50,00
R. Olivaux (44)	30,00
R. Bruguier (30)	30,00
F. Lo Jacomo (75)	30,00
Y. Guérout (94)	30,00
A. Le Boédec (56)	30,00
F. Jacquesson (86)	30,00
R. Doury (93)	50,00
J. Cheverry (49)	30,00
J. Dénédec (56)	30,00
R. Lecocq (37)	30,00
J. Vazon (79)	30,00
M. Lemarquand (22)	30,00
C. Tulasne (49)	30,00
M. Kerlouédan (36)	30,00
R. Martin (35)	60,00
R. Renard (51)	30,00
E. Schertzer (67)	30,00
S. Rocca (67)	30,00
J. Rigal (27)	30,00
P. Bascou (07)	50,00
S. Minault (79)	30,00
M. Rohrbach (Suisse)	30,00
G. Debande (82)	30,00
B. Salmon (49)	30,00
P. Laurent (16)	30,00
R. Lafargue (44)	30,00
L. Villette (49)	50,00
F. Lanz (93)	30,00
G. Kremlaçek (Tchéc.)	30,00
L. Bidet (03)	30,00
J. Dumas (42)	50,00
P. Quillaud (76)	30,00
M. Desnos (53)	30,00
R. Llorens (06)	50,00
M. Coussé (72)	30,00
G. Parisot (06)	30,00
C. Bertin (76)	50,00
J. Benoit (38)	300,00
R. Robin (30)	30,00
R. Llech Walter (66)	30,00
C. Llech Walter (66)	30,00
TOTAL	3 600,00

LA REVUE

Les réabonnements arrivent à un rythme normal. La plupart de nos amis ont régularisé leur situation réglant leur abonnement 1976 en même temps que leur retard. Que ceux, peu nombreux, qui ne l'ont pas encore fait le fassent, ou nous préviennent de leur « abandon ».

Merci d'avance.

NOS PEINES

Nous apprenons le décès de Norma Dell' Aringa, de Mantoue. C'était une amie de Grésillon qui a assisté au tout premier stage de la M.C.E. Nous partageons la peine des membres du groupe esperantiste de Mantoue à la suite de cette disparition.

RÉUNION DU CONSEIL D'ADMINISTRATION DU 27 JUIN 1976

Le Conseil d'administration de la Maison Culturelle Espérantiste s'est réuni, le dimanche 27 juin 1976, à 10 heures, au château de Grésillon.

Etaient présents : MM. et Mmes Babin, Bénistant, Boyet Cheverry, Ciret, Guillot, Jelenc, Mathé, Métivier, Micard.

ACTIVITES DEPUIS L'ASSEMBLEE GENERALE

M. Babin rappelle les activités de la M.C.E. depuis Pâques :

— Congrès organisé par M. Delaire et qui a réuni une moyenne de 20 personnes pendant 4 jours.

— Congrès des Universités Populaires dont le déroulement a été très semblable à celui des congrès précédents.

— Réunion de synthèse de professeurs de Lycées ayant effectué un stage dans l'industrie.

— 3 passages de groupes scolaires ont également été assurés au cours de cette période.

POINT SUR LES SEJOURS D'ETE

Un problème a été soulevé par le désistement du cuisinier qui devait assurer le mois d'août. Malgré la date tardive de ce désistement (connu au mois de mai), il a été possible de le résoudre en trouvant un remplaçant de Nantes qui vient de passer son C.A.P.

Un pointage des inscriptions à la date de la réunion du Conseil d'administration donne les résultats suivants : 120 participants pour la première période, 60 pour la deuxième période et 60 pour la troisième période. Ces chiffres ne sont encore que provisoires, mais ils sont le présage d'une saison satisfaisante.

Du 2 au 9 septembre est prévu un stage Freinet pour les enseignants du secondaire.

Les 11 et 12 septembre, le château de Grésillon accueillera une réunion de travail des services du ministère de l'Agriculture de Caen.

TRAVAUX EXECUTES TRAVAUX PROJETES

4 chambres et le couloir correspondant au 1er étage ont été complètement refaits grâce à un groupe de bénévoles. Le Conseil d'administration remercie bien sincèrement tous ceux qui ont consacré de nombreuses heures à ce travail, et tout particulièrement M. et Mme Prévot dont le travail minutieux et patient de préparation n'est pas toujours très voyant, mais a été indispensable pour assurer le succès tout à fait évident du reste du travail.

D'autre part, une grange incluse dans les dépendances qui menaçait ruine a été « restaurée ».

Parmi les travaux à envisager, le Conseil d'administration a choisi de donner la priorité au remplacement du matériel de cinéma qui donne des signes de défaillance, ou des salles de cours qui ne sont pas toujours très accueillantes. Le choix entre ces deux priorités sera fait en accord avec l'Association des Amis de Grésillon dont l'intervention sera sollicitée pour assurer ces investissements.

D'autre part, des travaux urgents sont envisagés : il faudra terminer l'aménagement du 1er étage par la démolition des douches existantes qui provoquent un affaissement du plafond de la cuisine et par leur remplacement par d'autres douches dans des emplacements prévus près des W.C. Ces travaux permettront d'améliorer le confort de la chambre 15 qui sera entièrement refaite. Une porte sera également construite entre le couloir du 1er étage et l'escalier qui conduit à la cuisine.

QUESTIONS DIVERSES

Un nouveau dépliant sur Baugé a été édité par le Syndicat d'Initiative de cette ville, et un encart en Esperanto lui sera adjoint.

L'ordre du jour étant épuisé, la séance est levée à 16 heures.

Le secrétaire de séance :
Jean-Paul GUILLOT.

NOUS TENONS EGALEMENT A VOTRE DISPOSITION :

Cartes postales de Grésillon :	
noires :	0,60 F.
couleur :	0,80 F.
Cuillères de colection :	13,00 F.
Pendentifs :	12,00 F.
Disques de stationnement :	4,00 F.
Etoiles pour vitres de voitures :	2,00 F.

Pensez à acheter :

FALSAJ AMIKOJ

en Esperanto

de R. Bernard et A. Ribot

3,50 F. (+ port : 4,45 F.)

VOUS POUVEZ COMMANDER

Vos livres d'étude
Vos dictionnaires
Vos livres de littérature, poésie, théâtre, histoire, géographie, sciences, à notre Service Librairie

à M. CIRET
« La Timeraie »
VIEIL-BAUGÉ - 49150 BAUGÉ

Etablir les chèques de paiement à :

MAISON CULTURELLE ESPERANTISTE
C.C.P. Nantes 1485-39

Prix franco au-dessus de 20 Fr.
Demandez notre catalogue

POUR VOS COURS DE PERFECTIONNEMENT

Le livre qu'il vous faut :

POR LA PRAKTIKANTOJ
de P. Babin
Prix : **10,00 Fr.**

NOS COURS PAR CORRESPONDANCE

Cours 1er degré. — 16 livrets illustrés qui permettent d'acquérir les bases essentielles de la langue. Cours et corrections : 60,00 F.

Cours 2e degré. — 14 leçons présentées sous forme de feuillets. Permet d'acquérir une connaissance pratique de la langue. Cours et corrections : 60,00 F.

Cours 3e degré. — Excellent entraînement à un cours supérieur : versions, thèmes, étude de textes. Cours et corrections : 40,00 F. Nous pouvons fournir les livres de cours à ceux qui ne les possèdent pas déjà.

LES EXTRAITS DE NOTRE CATALOGUE

... aujourd'hui

des livres d'étude

NI PAROLU EN ESPERANTO,
en 12 leçons + corrigés : 6 frs.

DICTIONNAIRE FRANÇAIS-ESPERANTO,
par Léger-Albault : **23 frs.**

COURS D'ESPERANTO « TRA LA MONDO »
6 disques microsillons et 7 livres
pour francophones et anglophones
(le préciser à la commande) : 86,70 frs